

GÅ EFTER **GULDET!**

– SÅDAN STYRKES DANMARKS PIGE- OG KVINDEFODBOLD

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Hvorfor styrke pige- og kvindefodbolden?	6
Hvor trykker støvlen i dansk pige- og kvindefodbold?	8
Problem 1: Pigernes stemme bliver overhørt	8
Problem 2: DBU rimer ikke på Q	8
Problem 3: Vi bliver overhalet af verden omkring os	9
Problem 4: Kvinderne er ikke nok i bedste sendetid	12
Hvad er løsningen for dansk pige- og kvindefodbold?	14
DBU	16
Elite	18
Bredde	20
Kommissionens arbejde	24
Pige- og kvindefodbold igennem tiderne	26
Bilag	30

Forsidefoto: Mirko Kappes

Fotos: Mirko Kappes, Anders Kjærbye, Per Kjærbye og Klaus Sletting Jensen

Layout og tryk: Formegon

Udgivelse: April 2018

Oplag: 200

Kvindekommissionens sammensætning

Kommissionen for Flere Piger og Kvinder i Fodbolden (herefter benævnt Kvindekommissionen) er uafhængig og består af 20 repræsentanter fra alle hjørner af det danske samfundsliv; virksomheder, organisationer og fodboldens verden:

Navn	Titel
Helle Thorning-Schmidt (Formand)	CEO, Save the Children International
Christian Stadil (Næstformand)	Ejer og bestyrelsesformand, hummel
Lykke Friis (Næstformand)	Prorektor, Københavns Universitet
Birgitte Ladefoged	Vicedirektør, HR og Kommunikation, Danfoss, & DBU's første kvindelige landstræner
Diana Andersen	Næstformand, DBU København
Emilie Langhorn	Ungdomsspiller, Sundby Boldklub
Esben Danielsen	Direktør, Lokale og Anlægsfonden
Julie Paaske Rydahl	Læge, fhv. landsholdsspiller, kommentator ved DR3
Karen Espelund	Fhv. medlem af UEFA's eksekutivkomité, fhv. formand for UEFA Women's Football Committee
Katrine Søndergaard Pedersen	Assisterende landstræner (Kvindelandsholdet), fhv. landsholdsspiller
Lene Svstrup Bengtsson	Formand, Silkeborg IF Q Fodbold
Lærke Hein	Iværksætter
Majken Gilmartin	CEO, EIR Soccer & UN Global Goals World Cup
Mette Bach-Kjær	Medlem af DBU's bestyrelse, formand for DBU's kvindeeliteudvalg og medlem af UEFA Women's Football Committee
Nadia Nadim	A-landsholdsspiller, Manchester City
Nina Groes	CEO og Founder, Strategibureauet GROES, fhv. direktør for Kvinfor
Peder Chr. Kirkegaard	Borgmester, Skive kommune
Per Nielsen	Cheftræner, Brøndby IF Kvinder, fhv. landsholdsspiller
Poul Sand	Bestyrelsesmedlem, Team Danmark, formand, MCH
Tine Teilmann	Bestyrelsesmedlem, DIF & medlem, IOC Women and Sport Commission

DBU har administrativt bistået kommissionen i udarbejdelsen af rapporten.

FORORD

I sommeren 2017 blev klichéen om, at "livet er for kort til kvindefodbold" lagt endegyldigt i graven. Over 1.469.000 danske tv-seere fulgte med foran skærmene, da Pernille Harder, Nadia Nadim og resten af kvindelandsholdet vandt EM-sølv i Holland og blev folkeeje. Siden blev Nadia Nadim kåret til årets dansker, og "Kvindelandsholdet" blev årets ord. Dansk kvindefodbold er dermed et helt andet sted i dag, end da Kvindekommissionen påbegyndte sit arbejde i januar 2017.

2017 viste imidlertid også, hvor hurtigt medvind kan vendes til modvind. I efteråret 2017 gik konflikten mellem DBU og Spillerforeningen i hårdknude. Det hele endte med, at Kvindelandsholdets VM-kvalifikationskamp mod Sverige blev aflyst, og Danmark blev taberdømt med 0-3. For os i Kvindekommissionen var konflikten et sørgeligt bevis på, at kvindefodbolden fortsat ikke prioriteres lige så højt af parterne som herrefodbolden. For - hånden på hjertet - hvem kunne forestille sig, at en vigtig VM-kvalifikationskamp for herrer var blevet aflyst?

Selvom dansk pige- og kvindefodbold er på en fantastisk rejse, er vi langt fra i mål. Piger og kvinder falder fra, fordi fodbold stadig primært foregår på drenges og mænds præmisser - både på banen, i klubhuset og på bestyrelsesgangen. Hermed smider vi bogstaveligt talt guld på gaden. Mens vi i Danmark fortsat diskuterer, om der skal satses mere på kvinderne, er andre lande og udenlandske klubber for længst gået i gang med at implementere deres ambitiøse planer. Hvis ikke vi hurtigt følger trop, risikerer vi, at sølvmedaljen bliver den sidste. Hvis vi derimod tør satse og lægge tidligere tiders overfokusering på herrefodbolden på hylden, er vi overbeviste om, at dansk kvindefodbold har potentialet til at kunne gå efter guldet i en stor turnering.

I vores arbejde har vi bestræbt os på at være en Kvindekommission for hele Fodbold-Danmark, dvs.

både for bredden og eliten - men faktisk også for drengene og mændene. Kvinde- og herrefodbolden indgår ikke i et nulsumsspil. Faktisk har de fleste lande omkring os erkendt, at en styrkelse af kvindefodbolden er til gavn for hele sporten. Lige så klart er det, at vi ikke bør forfalde til at skære kvinder og mænd over én kam. Pige- og kvindefodbolden skal have lov til udvikle sig på egne præmisser og skal ikke konstant sammenlignes med herrefodbolden - helt på samme måde, som vi fryder os over en sejr til Caroline Wozniacki uden hele tiden at sammenligne hende med Roger Federer.

I juli 2017 løftede Kvindekommissionen sløret for de første fire løsninger. Nu er vi klar med vores samlede løsninger. Vi ser frem til at diskutere dem med resten af Fodbold-Danmark. Nogle af løsningerne vil givetvis blive opfattet som kontroversielle og (for) vidtgående. Men vi er overbeviste om, at tiden er kommet til at satse. Ikke mindst i lyset af tilbageslaget omkring spillerkonflikten har vi besluttet os for at blive på banen og løbende holde øje med, om DBU og klubberne rent faktisk omsætter vores løsninger til handling. Med andre ord: Med vores rapport er kampen fløjtet i gang, men den er langt fra afsluttet.

På vegne af DBU's kommission flere piger og kvinder i fodbolden.

Helle Thorning-Schmidt

Formand

Lykke Friis

Næstformand

Christian Stadil

Næstformand

Hvorfor styrke pige- og kvindefodbolden?

Da Nadia Nadim scorede til 1-0 efter fem minutters spil i EM-finalen i Enschede i august 2017, var det et historisk dansk spark fra 11-meter-pletten. Danmark var i sin første EM-finale for Kvindelandsholdet. Spillerne var blevet folkeeje, og hele nationen fulgte med foran tv-skærmene derhjemme, og mange var på stadion i Holland. Danmark var nået op i den europæiske top.

Men vi skal ikke hvile på laurbærrene. Enlig svaler gør ingen sommer. Sommeren 2017 må netop ikke gå hen og blive en enkeltstående sommer, som vi drømmer tilbage til med længsel. Helt som sommeren 1992 skal sommeren 2017 blive startskuddet på en udvikling, der løfter fodbolden ind i fremtiden. Og ligesom i 1992 kræver det, at Danmark tør afsætte ressourcer til at nå målene.

Der er mange flere grunde til at flytte pige- og kvindefodbolden ind i fremtiden, end at den skal være med til at skabe nye store oplevelser for og med Kvindelandsholdet.

Vi skal gøre det for **fællesskabets skyld**. Vi ved, at fodbold er en af de bedste sportsgrene til at skabe fællesskab blandt kvinder og mænd, piger og drenge. Fællesskabet i omklædningsrummet og i straffesparksfeltet er en vej ud af ensomhed blandt unge piger. Fodbold er en sport, hvor alle er lige, og hvor alle kan være med - uanset social og kulturel baggrund. Fodbold giver stærke analoge fællesskaber i en ellers mere og mere digital verden.

Fællesskabet forpligter, og et fællesskab om fodbolden er med til at holde teenagepigerne fast i sporten. Alt for mange teenagepiger falder fra, når de bliver 14-15 år. Andre interesser fylder naturligt mere, men mange forlader også sporten, fordi de ikke føler sig velkomne. Det kan Fodbold-Danmark ikke være bekendt. Frafaldet skal vendes til en fremtid i fodboldens fællesskab.

Vi skal gøre det for **sundhedens skyld**. Fodbold er vejen til en sund livsstil og et bedre helbred - for unge som ældre, for amatører som professionelle. Fodboldformer som Fodbold Fitness, hvor man spiller på små baner med færre spillere, er en

måde at mødes om den lille runde bold, hvor alle kan være med - ung som gammel. Jo flere piger og kvinder vi får ud på fodboldbanerne, des bedre bliver deres fysiske og psykiske sundhed. Kort og simpelt, men rigtigt.

Vi skal gøre det for **integrationens skyld**. Vi vil gerne have mange flere Nadia Nadim'er i dansk fodbold. Hvis vi får flere med anden etnisk baggrund på fodboldbanerne, får vi først og fremmest flere glade piger og kvinder inden for kridtstregerne. Vi får et mere mangfoldigt Fodbold-Danmark, der faktisk vil afspejle Danmark, som det ser ud anno 2018. Og vi vil samtidig styrke integrationen til gavn for pigerne og kvinderne selv, men også til gavn for integrationen i Danmark bredt set.

Vi skal gøre det for **økonomiens skyld**. Kvindefodbolden har et stort uforløst potentiale i Danmark. Vi kan lære af fodboldforbundene i England, Tyskland og Sverige, hvor man har skabt bedre økonomi i kvindefodbolden. Lande, hvor der er professionelle klubber, og hvor der er sponsorpenge i sporten. Det er vi meget langt fra i Danmark. Lige nu overhales vi af mange andre lande.

Der findes næppe nogen sport, der er blevet svækket af at få begge køn med. Se blot på tennis, håndbold, skisport og så videre. Eksemplerne står i kø. Hvorfor er vi ikke dér med fodbolden? Hvorfor venter vi i 2018 stadig på kvindefodboldens kommercielle gennembrud? Vi kan ikke vente på, at det kommer af sig selv. Vi skal skubbe det i gang. Potentialet er der. Lad os nu få det forløst.

Sidst men ikke mindst: Vi skal gøre det for **Danmarks skyld**. Hvis vi får flere kvindelige trænere, dommere og frivillige ledere, vil de være med til at vise vejen for fremtidens fodboldspillere. De vil vise, at fodbolden er for alle. I dag er det nærmest absurd, at Danmarks største idrætsgren langt fra er et billede af dagens Danmark, hvad angår kønsfordeling. Fodbold i Danmark er groft sagt mændenes sport. Dét går ikke længere. Vi kan ikke være det bekendt. Vi skal gøre fodbolden til dét, som fodbolden bør være: En sport *for alle og med alle*.

Hvor trykker støvlen i dansk pige- og kvindefodbold? _____

Danmark har vundet EM-sølv i Holland, så hvad er egentlig problemet i dansk pige- og kvindefodbold? I vores arbejde har vi lokaliseret fire afgørende problemer, der bremser udviklingen. Fællesnævnerne for dem alle er, at DBU og Fodbold-Danmark ikke har haft fokus på det enorme potentiale, som pige- og kvindefodbold har. Gennem hele den danske fodboldhistorie har piger og kvinder kun fået lov til at være med på drengenes og mændenes præmisser. Det skal ændres nu.

Problem 1: Pigernes stemme bliver overhørt

40% af piger i fodboldklubber rundt om i landet oplever, at deres klub giver drengene mere opmærksomhed. Tallet kommer fra undersøgelsen 'Pigernes Stemme', som blev lavet i forbindelse med 100-året for kvinders valgret i Danmark. Undersøgelsen blev gennemført af DBU i samarbejde med Københavns Universitet, Eir Soccer og Tryg Fonden. I rapporten satte fodboldpiger i hele Danmark ord på, hvordan det er at være fodboldspiller og pige i en ellers mandsdomineret sport.

Ikke overraskende, resulterer nedprioritering af pigerne i, at mange piger vælger fodbolden fra. Hvorfor skulle de også acceptere, at de ofte får de dårligste baner, træningstider osv.

Pigerne selv var ikke i tvivl, da de blev spurgt i 'Pigernes Stemme'. Det sociale samvær i klubben og anerkendelsen af "at være en del af noget" er afgørende for deres lyst til at snøre støvlerne. Flere anførte også opbakning til fodboldlivet fra familien, vennerne og ikke mindst træneren som vigtigt. Træneren skal have fokus på det sociale sammenhold og samtidig være fodboldfagligt dygtig efter devisen: "Det skal være sjovt at spille fodbold, men det er ikke kun for sjov".

Skærer man ind til benet, er nøgleproblemet, at piger og kvinder blot "får lov til at være med" og ikke opfattes som lige så vigtige som drengene og mændene. Skal pige- og kvindefodbolden for alvor løftes, skal der gøres op med dette. Piger og

kvinder skal prioriteres. Ikke over drengene. Men på samme niveau. Og ikke kun for pigernes skyld. Klubberne høster stor gevinst ved at have piger og kvinder i klubben og på banen. Det sociale og økonomiske aspekt af at have en spirende pige- og kvindeafdeling kan alle klubber nyde godt af.

Samtidig med, at pige- og kvindefodbolden skal have lige så stor anerkendelse som dreng- og herrefodbolden, skal Fodbold-Danmark have fokus på, at der naturligvis er forskel på kønnene. Løsningen ligger ikke i gammeldags ensretning, men netop i at gøre plads til begge køn, vel at mærke på hver deres præmisser. Samtidig handler det om at gøre plads til alle aldre. Mange kvinder vil gerne motionstræne – f.eks. gennem fodboldformen *Fodbold Fitness* – men det er svært at finde hold at spille på.

Faktisk er det ikke kun pigerne i klubberne, der har dårligere vilkår end deres jævnaldrende drengepillere. Det gælder i høj grad også Kvindelandsholdet. Under deres forberedelser til EM-slutrunden i Holland i 2017 skulle holdet træne på Brøndby IF's anlæg. Mens Herrelandsholdet automatisk får tildelt den bedste opvisningsbane til deres træningspas, måtte Kvindelandsholdet groft sagt stille sig til takke med en bane i træningsanlæggets yderste afkrog. Kvaliteten af banen var herefter. Dertil kom, at der i denne fase af forberedelserne også var mangel på fysioterapi og lægehjælp. Ikke overraskende påvirkede de dårligere vilkår forberedelserne, ligesom de sendte et klart signal om, at Kvindelandsholdet ikke var lige så højt prioriteret som Herrelandsholdet.

Problem 2: DBU rimer ikke på Q

Det er også tydeligt for enhver, at DBU hverken organisatorisk eller kulturelt kan prale af at have lige meget fokus på kønnene. Siden 1980 har der blot siddet to kvinder i DBU's bestyrelse, og kun ni ud af de i dag 101 udvalgs- og faggruppemedlemmer er kvinder. Man kan derfor ikke ligefrem sige, at DBU's kultur og struktur er formet af eller præget af kvinder, eller at den tilskynder til kvinders deltagelse. Ganske tankevækkende diskuterede

DBU's bestyrelse i efteråret 2017 et forslag, der indebar, at Kvindedivisionsforeningen ikke længere ville være repræsenteret i den nye, omstrukturerede bestyrelse. Et forslag, som dog heldigvis blev afvist i marts 2018.

Danmarks Idrætsforbund har derimod taget mere fat i problemstillingen og arbejder for en bedre kønsfordeling med minimum 30% mænd eller kvinder, fordi *"bestyrelser med en god diversitet tager bedre beslutninger"*. Dette støtter Kvindekommissionen op om, da en mangfoldig bestyrelse - præcis som med andre ledelsesgrupper - tager bedre beslutninger, skaber mere innovation og bedre resultater.

Vores nabolande er levende beviser på, at det kan lade sig gøre at styrke diversiteten. I både Norge og Sverige er fodboldforbundene meget længere i deres bestræbelser på at sikre en velbalanceret kønsfordeling i fodboldorganisationerne. Derfor fremstår DBU og dansk fodbold i dag som det mest forældede og bagud skuende af de nordiske fodboldforbund. Strukturerne i DBU er med til at begrænse udviklingen af pige- og kvindefodbolden, og det skal der laves om på.

En øget diversitet sikrer, at DBU afspejler samfundet og dermed kan afdække flere blinde vinkler. Når pige- og kvindefodbolden ikke er repræsenteret på ledelses- og bestyrelsesniveau, er der en oplagt risiko for, at netop kvinderne og pigerne bliver over-

set. Eller at de først prioriteres, når der er blevet taget hensyn til herrefodbolden.

Det er ikke kun på ledelsesgangen eller blandt spillerne på banen, at mænd er i overtal. I dag lader DBU seriedommere dømme i 3F Ligaen, hvilket Kvindekommissionen finder uacceptabelt. Dommerne kan frit vælge, om de vil dømme kvindekampe, og det betyder, at der i dag er meget få dommere, der ønsker at blive påsat 3F Liga-kampe og andre pige/kvindekampe. Efter seks år som dommer i kvinderækken blev Frida Mia Klarlund Nielsen i 2016 den første kvinde nogensinde til at dømme i mændenes 2. division. Til sammenligning: Siden sommeren 2017 har en kvindelig dommer dømt kampe i den tyske Bundesliga.

Også andelen af kvindelige trænere er iøjnefaldende lav. Det betyder, at både træningen på banen og uddannelserne for dommere og trænere i høj grad sker på drengenes og mændenes præmisser.

Problem 3: Vi bliver overhalet af verden omkring os

Hvis vi kigger ud over landets grænser, bliver det hurtigt klart, at andre lande i disse år for alvor har fået øje på kvindefodbolden. Det gælder både fodboldforbundene og klubberne. Mange lande og klubber satser nu massivt, og det betyder, at løfter vi ikke vores ambitionsniveau markant i Danmark, bliver vi overhalet af konkurrenterne. Presset fra

Data for pige- og kvindefodbolden i Danmark	Piger/Kvinder	Dreng/Mænd
Registrerede medlemmer	62.280	269.851
Hold (til og med 18 år)	3.796	11.157
Hold (over 18 år)	2.170	9.383
Dommere (aktive)	80	3.485
Dommere (min. 1 kamp siden 01.08.16)	58	2.908
Klubformænd*	10%	90%
Trænere/ass. trænere (i alt)*	651	10.501
Pro-trænerlicens	2	133
A-trænerlicens	18	590
B-trænerlicens	41	1.147
C-trænerlicens	36	313

*Tallene er behæftet med en vis usikkerhed, da de beror på klubbernes frivillige indberetninger

de andre europæiske lande skal vi bruge som en brændende platform for at flytte pige- og kvindefodbolden herhjemme.

De vigtigste udenlandske satsninger er opsummeret i skemaet nedenfor, men blandt "high-lights" kan nævnes, at det engelske fodboldforbund allokerer tre gange så meget økonomi til deres piger og kvinder som Danmark. Sverige har 248 kvindelige dommere mod Danmarks 80 dommere. Frankrig bruger markant flere penge pr. registreret spiller, end man gør i Danmark. Det er blot et udpluk for at vise, at hvis Danmark skal med på forreste række i pige- og kvindefodbold, så kræver det nytænkning.

Det engelske fodboldforbund (The FA):

- Vil fordoble antallet af pige- og kvindehold til 12.000 i 2020.
- Vil sikre, at alle talentfulde kvindelige fodboldspillere har adgang til talentudvikling med nye talentcentre landet over.
- Har ambitiøse krav til klubberne i den øverste liga (The FA Women's Super League) inden for:
 - o Økonomi, herunder krav om *corporate governance*, økonomisk polstring, personalekvalifikationer, lønloft.
 - o Marketing, herunder krav om partnerskaber, marketing plan, tilskuerantal, kampdagsoplevelse, opmærksomhedskampagner.
 - o Faciliteter, herunder krav om baneforhold, faciliteter til tv-produktion, træningsfaciliteter.
 - o Spillere og stab, herunder krav til træningsstaben, den medicinske stab, loft på antallet af spillere i trupperne, spillerkontrakter, træningsprogrammer.
- Desuden: Reglerne for klubberne i den øverste engelske herrerekke, Premier League, gør det muligt for herreklubberne at trække investeringer i kvindefodbold fra i deres indtægter inden skat.

Det svenske fodboldforbund (SvFF):

- Sverige lancerede i 2017 en strategi for kvindernes elitefodbold. F.eks. skal alle klubber have et professionelt miljø omkring kvinde- og pigefodbold.
- Indtægterne fra det mandlige fodboldlandshold finansierer stort set alle øvrige landshold.
- Både det kvindelige og mandlige landshold har lige vilkår mht. træningslejre, indkvartering, mad og sundhedsstab.
- Der skal være både mænd og kvinder i bestyrelse og komiteer, og det underrepræsenterede køn skal udgøre 1/3. I 2017 skal det tal være steget til 40%.

Det norske fodboldforbund (NFF):

- I 2017 indgik det norske fodboldforbund og de norske landsholdsspillere en aftale om, at kvinderne vil modtage lige så mange penge i kompensation som de mandlige landsholdsspillere. De norske herrelandsholdsspillere valgte simpelthen at yde et finansielt tilskud til kvinderne, for at aftalen kan lade sig gøre. Det betyder, at begge hold fra 2018 vil få udbetalt det samme i bonus og vederlag i modsætning til før, hvor herrerne tjente dobbelt så meget som kvinderne.

Det spanske fodboldforbund (RFEF):

- La Liga lancerede i 2015 en interesseorganisation, som har til formål at støtte og styrke kvindefodbold i Spanien
- I Spanien har 25 ud af 40 La Liga-klubber (de to øverste spanske herredivisioner) et kvindehold. Arbejdet spænder fra aktiviteter målrettet flere kvinde- og pigefodboldspillere til undervisningsprogrammer.

De udenlandske klubber:

Også på klubbasis satses der i lande, vi ellers normalt sammenligner os med. Klubber som Manchester City, FC Barcelona og Bayern München investerer massivt i kvinderne. Det skyldes formentlig ikke, at formænd og klubejere over natten er blevet "feminister", men at de kan se, at det er begyndelsen på en ny spændende forretning.

Status på sammenlignelige landes kvindefodbold

	Danmark	England	Sverige	Norge	Frankrig	Tyskland	Holland	Spanien
Registrerede kvindelige spillere	62,280	102,804	117,729	103,636	118,842	203,756	155,035	46,208
Budget til pige- og kvindefodbold (€)	€3,476,630	€15,447,385	€5,772,000	€7,458,824	€9,900,000	€10,770,000	€3,900,000	€3,397,142
Budget pr. registrerede kvindelige spiller (€)	€55,8	€150,3	€49,2	€72,0	€83,3	€52,9	€25,2	€73,5
Dommere	80	1,301	248	140	900	2,253	58	535
Pro-trænerlicens	2	7	10	4	2	26	2	44
A-trænerlicens	18	40	93	14	0	58	10	152
B-trænerlicens	41	398	426	120	138	647	38	405
C-trænerlicens	36	4,778	3,300	750	1,138	2,324	58	0

*Tallene kan findes på UEFA.com

Et stærkt kvindehold styrker klubfølelsen hos mange piger/kvinder – og mænd – og skaber et stærkere brand og mere bæredygtig økonomi for hele klubben eller forbundet. Kort sagt: Ved at få kvinderne mere med på banen, styrkes sporten – for begge køn. Dertil kommer, at mange udenlandske klubber har erkendt, at kvindefodbold er en dynamisk og seværdig sport, som naturligvis kræver en lige så systematisk talentpleje og elitesatsning som på herresiden.

Problem 4: Kvinderne er ikke nok i bedste sendetid

Også på tv-skærmen mangler der kvinder, der taler om og promoverer fodbolden. Selvom der er sket fremskridt, f.eks. på DR, er der en stor skævvridning i kvinders optræden i sportsudsendelser på tv. Da Sanne Troelsgaards mål i maj 2015 blev kåret til verdens bedste mål inden for kvindefodbold af Women's Soccer United, gik det stort set ubemærket hen på vore breddegrader.

Kvindekommissionen er overbevist om, at der er et uudnyttet potentiale i kvindefodbolden på tv. Hvis ikke kvinderne og kvindefodbolden eksponeres med samme hyppighed som herrefodbolden, udfordrer man aldrig den gængse forestilling om, at fodbold primært er en sport for drenge/mænd. Vi mener, at flere kvindelige rollemodeller vil få flere piger til at vælge fodbolden til og også holde fast i den.

Siden 2015 har DR vist Kvindelandsholdets EM-kvalifikationskampe. Udover den sportslige succes gennem kvalifikationen til EM 2017 har både

tv-transmissioner og Viborg Stadion vist hhv. flotte seertal og voksende tilskuertal sluttende med 7.432 på et næsten fyldt stadion i den sidste kvalifikationskamp, som blev vundet 2-0 over Sverige.

DR holder heldigvis de gode takter. DR og DBU har indgået en aftale (2018-2023) om flere tv-retigheder til Kvindelandsholdets hjemmekampe. Det betyder, at danskerne kan følge holdet, når de skal spille både VM- og EM-kvalifikationskampe. DR viser ligeledes den årlige Kvindepokalfinale, som bliver afviklet på en af deltagernes hjemmebane, for bl.a. herved at generere flest mulige tilskuere fra den lokale region.

Kvindelandsholdet slog alle rekorder ved sommerens EM-slutrunde i Holland, hvor holdet spillede sig helt til finalen. EM-slutrunden blev for første gang nogensinde vist på både DR's og TV2's hovedkanaler. EM-finalen, hvor Holland slog Danmark 4-2, indtog en klar førsteplads med næsten 1,5 mio. seere, mens semifinalen mod Østrig endte på en andenplads med ca. 1 mio. seere. Nøgletallene for den mediemæssige opmærksomhed taler deres klare sprog. Kvindelandsholdets stærke præstation nåede ud til 1.2 mio. medieforbrugere igennem 7.606 omtaler i pressen.

Men Kvindelandsholdet skal trods alt ikke løfte hele opgaven. Dertil er der få landskampe og store turneringer. Der er også behov for, at dækningen af 3F Ligaen og kvindernes Champions League øges. Ingen tv-kanaler har ligaen som fast punkt i deres sportsdækning, som det ellers gør sig gældende for mændene, når der er spillet en runde i Superligaen, Champions League etc.

Hvad er løsningen for dansk pige- og kvindefodbold? _____

Dansk pige- og kvindefodbold har et stort uforløst potentiale. Hvis ikke problemerne løses, kommer dansk pige- og kvindefodbold til at stå i stampe og på sigt til at bevæge sig baglæns. Netop i lyset af de andre landes satsninger er der brug for et massivt løft - vel at mærke over en længere årrække. I Kvindekommissionen har vi opstillet tre overordnede, ambitiøse mål. For breddefodbolden, for elitefodbolden og for DBU:

Mål for breddefodbolden:

- Fodbold skal være den største pige- og kvindeidræt i Danmark. Inden 2025 skal DBU have opfyldt sin egen målsætning om minimum 135.000 piger og kvinder som medlemmer.

Mål for elitefodbolden:

- Kvindelandsholdet skal inden for 10 år vinde guld ved enten EM, VM eller OL. Dette kan kun lykkes, hvis 3F Ligaen får et nødvendigt løft.

Mål for DBU:

- Inden 10 år skal hele DBU afspejle, at 1/3 af medlemmerne er piger/kvinder. Desuden skal 1/3 af medlemmerne i DBU's bestyrelse være kvinder. Og 1/3 af ressourcerne (faciliteter, trænere, og økonomi) skal være allokert til kvinder.

Indfries målsætningerne, vil det ikke alene styrke pige- og kvindefodbolden men også fodbolden herhjemme generelt. Vigtige samfundsmæssige sidegevinster er, at flere unge kvinder igennem sporten bliver sundere, skaber nye sociale bånd og bidrager til fællesskabet.

Vores ambitioner er høje, men realistiske. Kvindekommissionen mener, at der inden for 10 år kan skabes ét af verdens bedste fodboldmiljøer for piger- og kvinder. Men kun hvis hele Fodbold-Danmark rykker på løsningerne.

Vi har anvist 10 løsninger - eller veje, om man vil - på, hvordan målene kan indfries, som du kan læse på de efterfølgende sider.

DBU

Løsning #1: DBU bliver et sted for begge køn

DBU er som organisation i dag groft sagt synonymt med herrefodbolden. Vi skal gøre op med den struktur og organisationskultur, der begrænser udviklingen af pige- og kvindefodbolden i Danmark, og forandringen skal ikke blot ske i DBU, men også i klubberne.

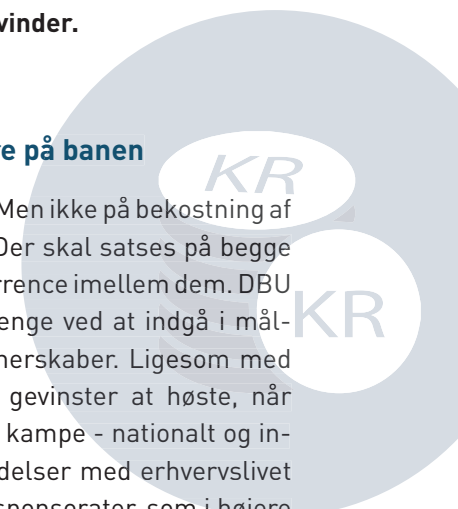
Kommissionen foreslår,

- Inden for et år
 - o at DBU vedtager en handleplan med konkrete målepunkter og tiltag for, hvordan forbundet senest i 2025 kan nå DIF's målsætning om minimum 30% mænd eller kvinder i bestyrelsen. Samme målsætning retter sig mod klubbernes ledelser rundt om i landet. Handlingsplanen skal også her indeholde delmål og aktiviteter for indfrielsen af de enkelte mål. DBU skal følge op én gang om året.
 - o at DBU hvert år uddeler en pris til den klub i Danmark, der har gjort en særlig indsats for at styrke pige- og kvindefodbolden.

Ambition: Senest i 2025 består DBU's bestyrelse af minimum 30% kvinder.

Løsning #2: Erhvervslivet skal mere på banen

Satsninger koster penge. Men ikke på bekostning af drenge og herrefodbold. Der skal satses på begge køn og ikke skabes konkurrence imellem dem. DBU bør derfor rejse ekstra penge ved at indgå i målrettede sponsor- og partnerskaber. Ligesom med Herrelandsholdet er der gevinster at høste, når Kvindelandsholdet spiller kampe - nationalt og internationalt. Tætte forbindelser med erhvervslivet giver nye muligheder for sponsorer, som i højere grad hviler på samarbejde og en fælles forståelse for kvindefodboldens potentiale.

Kommissionen foreslår, at DBU udarbejder en ambitiøs sponsorstrategi for udvikling af pige- og kvindefodbolden med særligt fokus på Kvinde-landsholdet og 3F Ligaen. Strategien skal være langsigtet og tage hånd om både ydelser, rettigheder og prisstrukturer. Der skal oprettes en ny, stor, fælles fond med flere interessenter, herunder erhvervslivet. Fonden vil have et bredt beslutningsgrundlag for uddeling af midler, som f.eks. kan gå til hjemlige spillere, der har de største økonomiske udfordringer. I forhold til en omfordeling af de allerede eksisterende DBU-midler til fodbold – se løsning #4.

Ambition: Inden for 10 år genererer pige- og kvindefodbolden i Danmark min. 10 mio. kr. årligt gennem kommercielle partnerskaber.

Løsning #3: Kvindefodbolden skal mere frem i medierne

Kvindekommissionen opfordrer medierne til at sikre, at deres dækning rent faktisk afspejler det forhold, at fodbold er Danmarks største pigesport. Med andre ord: Nyhedskriterierne skal ses efter i sømmene, og ikke mindst tv-kanalerne skal arbejde målrettet med, at der sørges for kommentatorer af begge køn - også når herrekampe kommenteres. Vi har stadig til gode at høre en kvindestemme i kommentatorboksen ved en af de store tv-transmitterede finalekampe. Ved næsten kun at lade mænd kommentere herrefodbold efterlades et indtryk af, at mænd pr. definition er bedre kommentatorer end kvinder. Camilla Andersen har vist vejen inden for håndboldens verden, hvor hun lige så ofte agerer ekspertkommentator for herre- som for kvindefodbolden. Det samme, om end i mindre grad, gør sig gældende med Arnela Muminovic og Malene Marquard, som begge tidligere har spillet fodbold på topniveau, og nu kommenterer fodboldkampe, modsat Camilla Andersen, kommenterer de dog ikke Herrelandsholdets kampe

Kommissionen foreslår, at der skabes flere forbilleder gennem fodbolden.

For Kvindekommissionen er det vigtigt, at der skabes flere forbilleder gennem fodbolden. I dag savner vi tidligere spillere, der har påtaget sig lederstillinger i samfundet efter karrieren. Vi skal have

stærke samfundsborgere og forbilleder ud af vores fodboldspillere. Når Berlingske i december 2017 kårer landsholdets Nadia Nadim som årets dansker, har det en stor effekt på kvindefodbolden. I andre sportsgrene har det store folkelige gennembrud ofte været båret af markante forbilleder og ambassadører. Et interessant eksempel er Mixed Martial Arts, hvor kvinder på kort tid brød igennem, og i dag er blandt verdens højest betalte sportsudøvere. Et andet eksempel er kvindehåndbolden, der med OL-guld i Atlanta i 1996 og sejre i Sydney i 2000 og Athen i 2004 blev elsket og kendt over hele Danmark. Fodbolden skal ligeledes formå at udnytte de forbilleder, som eliten skaber, til at styrke pige- og kvindefodbolden ved også at have fokus på, at der er sammenhæng mellem det, rollemodellerne repræsenterer, og den kvalitet, som nye piger/kvinder finder i de klub- og træningsmiljøer, som de rekrutteres ind til.

Kommissionen foreslår, at DBU lader sig inspirere af kommunikations- og marketingstrategier fra andre sportsmiljøer.

Kommissionen foreslår, at DBU arbejder med

- Inden for to år
 - o at digitaliseringen af pige- og kvindefodbolden bliver intensivere, så der kan opstå nye fællesskaber på de sociale medier.
 - o at der etableres stærke fællesskaber med "influencers", bloggers og "microbloggers", som kan styrke kvindefodbolden. Det bør overvejes, om en egen YouTube-kanal er et fornuftigt supplement.
 - o at den særlige fodbolddataplatform FOD@ udvikles, så det bliver muligt at identificere klubber med et pige/kvindetilbud, f.eks. via antallet af hold. Derefter kan tynde områder identificeres, og et strategisk samarbejde med klubber og kommuner om at tilbyde et aktivt pige/kvindefodboldmiljø i nærområdet kan sættes i gang.

Ambition: Inden for to år har DBU udarbejdet en bred kommunikationsstrategi for dansk pige- og kvindefodbold.

Eliten

Løsning #4: Styrket indsats for de bedste

Med en EM-sølvmedalje i ryggen er der grund til at være optimistisk på dansk kvindefoldbolds vegne. Men det kræver, at vi bruger succesen som afsæt til at sætte endnu mere ambitiøse mål. Kort sagt: Danmark skal gå efter at vinde guld i en større turnering.

Pige- og kvindefoldbold skal være en prioritering og en investering, som alle skal være enige i og handle efter. Vi skal følge med udviklingen, så Danmark ikke hæftes af de strømninger, vi oplever internationalt.

Midlerne fra herre topfodbold, som genererer en stor del af indtægterne til dansk fodbold, skal fordeles til alle niveauer i fodbolden, herunder pige- og kvindefoldbolden. Vi bliver nødt til at erkende, at uden penge kan produktet ikke forbedres, og at en omfordeling af midlerne kommer hele sporten til gode.

Kommissionen foreslår;

- Inden for et år
 - o at DBU gennemfører en sammenligning af, hvordan Danmarks satsning op til EM-slutrunden står mål med andre landes, lige fra forberedelser over frikøb af spillere.
 - o at der afsættes midler til en ambitiøs plan til efterfølgelse af Vision 2020 for, hvordan eliteklubberne kan videreudvikles. Arbejdet bør munde ud i en klar "business case" for en ny Kvindeliga, da den er selve fødekæden til landsholdet.
 - o at der gennem en analyse skabes overblik over fordelingen af midlerne i DBU, så der fremadrettet kan lægges planer for, hvordan midlerne kan komme begge køn til gavn.
- Inden for tre år
 - o at der er et lige antal trænere og øvrig stab samt flere økonomiske ressourcer omkring

Kvindelandsholdet, som der er omkring Herrelandsholdet. På den måde sikres dansk kvindefoldbolds flagskib de bedst mulige betingelser.

- Inden for fem år
 - o at der gennem DBU's licenssystem stilles krav til, at alle klubber med Superligalicens også skal etablere et elitekvindehold. Der skal være mulighed for at opnå et Wildcard, så f.eks. eksisterende stærke kvindeklubber fortsat kan være repræsenteret. Klubberne skal samtidig arbejde for at dele viden og have et sportsligt samarbejde med henblik på at styrke kvindefoldbolden.
 - o at klubber, der ønsker DBU's ungdomslicens, også skal have talentsatsning på pigesiden.
 - o at DBU i samarbejde med Team Danmark arbejder struktureret med talentudvikling for de dygtigste piger gennem oprettelsen af et dedikeret fodboldgymnasium, fodbolddefterskole eller talentakademi, som kan give de bedste muligheder for talenterne til at blive stjerner.

Ambition: Inden for fem år er 3F Ligaen relanceret, og DBU har inden for 10 år med samarbejdspartnere oprettet et dedikeret fodboldgymnasium, fodbolddefterskole eller talentakademi for piger samt at alle Superligaklubber har etableret et elitekvindehold.

Løsning #5: Flere og bedre dommere

Der skal rekrutteres flere kvindelige dommere. Inden for de sidste fem år er kun 5% af alle uddannede fodbolddommere kvinder, og kun én kvinde er blevet elitedommer. Så det handler også om at fastholde de kvindelige fodbolddommere samt udvikle dem fra breddedommer og talentdommer til elitedommer.

Flere kvindelige fodbolddommere stopper som dommere, da de oftest er eneste kvindelige fodbolddommer i deres geografiske område, eller fordi de

modtager tilbud tilpasset mandlige fodbolddommere. Desuden er der en tendens til, at kvindelige dommere er underrepræsenterede i dommerfaglige grupper, selvom de bedre kender og forstår problemstillingerne omkring at være kvindelig fodbolddommer i Danmark.

Kommissionen foreslår,

- Inden for to år
 - at dommerne i 3F Ligaen aflønnes på samme niveau som i Superligaen.
 - at der skal gøres en særskilt indsats for at sikre mandlige dommere, som ønsker at dømme 3F Ligakampe, og der sørges for rekruttering af kvindelige elitedommere.
 - at der etableres et tilbud, der sikrer, at kvindelige fodbolddommere fastholdes på tværs af lokalunioner og niveau.
 - at der gøres en indsats for at sikre, at alle dommerfaglige grupper indeholder en repræsentant M/K, der har kendskab til forhold og struktur for de kvindelige fodbolddommere og kan bidrage med videreudvikling af de kvindelige fodbolddommere.
 - at DBU arbejder for at få flere kvindelige dommere igennem en tilpasning af arbejdsrammerne for kvindelige dommere.

Ambition: Inden for 10 år er der dobbelt så mange kvindelige elitedommere i Danmark end i 2018.

Bredde

Løsning #6: Værktøjskasse og certificering af de bedste pigeclubber

Hvis pige- og kvindefodbolden skal have et løft i Danmark, er det afgørende at sikre de bedst mulige vilkår og betingelser i de lokale klubber. DBU har allerede en skoleindsats og FIFA11forHealth-program, der understøtter pigers sundhed og aktivitet.

Men der er også behov for, at de lokale helte dyrkes. Rollemodellerne i klubberne – dvs. mødrene, fædrene, trænerne, lederne, spillerne – skal fremhæves for at vise, at fodbold er for alle. Der skal ligeledes tænkes i overgangen mellem skole og klub. Klubberne skal skabe en god sammenhæng fra skoletilbuddet til klubtilbuddet. Og vi skal skabe rum for pigerne og kvinderne, så de føler sig velkomne i klubberne og i Fodbold-Danmark.

Kommissionen foreslår,

- Inden for to år
 - at DBU udvikler en værktøjskasse, så klubberne kan styrke arbejdet med, hvordan man skaber den ideelle klub for begge køn.
 - at klubber certificeres efter, hvor stor en indsats de gør på pige- og kvindefodbold-området. Hvis en klub opnår certificering, bør klubben kunne ansøge en specifik pulje oprettet til formålet, hvor der kan tildeles midler til udvikling af pige- og kvindefodbolden. Kriterierne for certificeringen kan være:
 - o Klubledelsens sammensætning ift. køn jf. DIF's målsætning om diversitet i ledelsen.
 - o Trænergruppens sammensætning ift. køn.
 - o Træneruddannelse i klubben.
- DBU, i tæt samspil med landets kommuner, sætter fokus på pigefodbolden i idrætstimerne på landets skoler.

- o F.eks. kunne det være gennem en årlig "pigefodbold-uge", hvor alle piger på landets skoler skal prøve kræfter med fodbold. Eller deciderede landsdækkende kampagner, hvor fokus er på pigesport.

Ambition: Inden for fem år har samtlige fodboldklubber et tilbud for piger og kvinder og en aktiv strategi (indeholdende relevante værktøjer) for at få flere piger og kvinder i deres klub samt fastholde dem.

Løsning #7:

Piger skal trænes med nye metoder af dygtige trænere – af begge køn

Mange træningstilbud er i dag ikke tilpasset piger, men er blot en skabelon overført fra drengefodbold. Det skal f.eks. overvejes, om piger skal spille i flere år på mindre baner. Derfor foreslår Kvindekommisionen, at DBU i samarbejde med trænerne kigger nærmere på spil- og træningskoncepterne for pigerne. Også i klubberne skal kvinderne mere på banen. Der skal rekrutteres langt flere kvindelige trænere til pigefodbolden, som man har haft succes med f.eks. i Sverige. En måde at gøre det attraktivt at være pige/kvindetræner kunne være gennem særlig kompetenceudvikling og øgede økonomiske tilskud fra DBU. F.eks. kan spillere uddannes, mens de stadig er i fodbolden.

Fodbold har tradition for at fungere og udvikle sig også i uformelle rammer. Derfor skal DBU arbejde mere målrettet med de nye formater, som 3-, 5-, 8-mandshold i ungdomsrækkerne. Selv hvis spillerne bliver for gamle til det enkelte system, skal det fortsat være en mulighed. DBU skal fortsat nytænke fodboldformatet og skabe et moderne format, som kan tiltrække og vedholde piger og kvinder i fodbold. En stor del af vores senere berømte og beundrede spillere startede med at spille alene eller sammen med kammerater i skolegården, hjemme på vejen eller i baggården. Piger skal også have muligheden for at kunne spille mod drenge. Kun at spille mod eget køn hører en anden tid til.

Kommissionen foreslår,

- Inden for fem år
 - o at DBU både indfører målrettede faglige

elementer vedr. træning af piger- og kvinder på den generelle træneruddannelse, og at DBU udbyder specifikke trænerkurser med kvindelige spillere i centrum. Også tidligere pige- og kvindespillere skal opmuntres til at indtræde som rollemodeller og holdledere, trænere eller andre ressourcepersoner, fordi de bringer en særlig erfaring med sig.

- o at DBU arbejder for at få flere kvindelige trænere igennem en tilpasning af uddannelsen og igangsætter en særskilt satsning på at tiltrække kvindelige trænere.
- o at DBU udvikler ideen om at lade pigerne spille andre formater end de nuværende og systematiserer træningen med drengene, så pigerne bliver matchet på niveau fremfor blot på køn.
- o at DBU udvikler nye formater skræddersyet til pige- og kvindefodbolden. Der kan med fordel hentes inspiration i f.eks. streetfodbold og andre formater, som er mere relevante for en bredere skare af piger og kvinder.
- o at DBU's rekrutteringstiltag for piger, f.eks. aktiviteten 'Pigeraketten', gøres gratis for at rekruttere nye spillere til breddeklubberne.

Ambition: Inden for fem år har alle niveauer af DBU's træneruddannelse et spor for pige- og kvindeuddannelse.

Løsning #8:

Alle piger skal med

Selvom der allerede er gode rollemodeller med anden etnisk baggrund blandt spillere både på landshold og i klubberne, er det stadig svært at rekruttere piger med anden etnisk baggrund til at spille fodbold. Tal fra Idrættens Analyseinstitut (IDAN) viser, at kun 41% af piger med forældre født uden for Europa dyrker idræt i en forening mod 83% af piger med etnisk danske forældre.

En barriere for minoritetspiger i fodbold er, at de mangler støtte til at argumentere for deres deltagelse. Derfor bør der tænkes i forbilleder og i at etablere og udbrede en "storytelling" omkring foreningsdeltagelse for forældre, der ikke selv har haft

en tilknytning til foreningslivet og dermed ikke har kendskab til idrættens sociale, mentale og fysiske betydning. I det hele taget har fodbolden en unik inkluderende karakter. Pige- og kvindefodbold skal fremstå som en meningsgivende aktivitet for minoritetspiger. Også socialt udsatte har stor glæde af at spille, fordi det er sundt, skaber fællesskab og selvværd. Et projekt som 'Ombold' for udsatte mænd har haft stor succes med at udvikle et koncept netop til at fremme dette. Udsatte kvinder bør i stigende grad få samme mulighed, og DBU og klubberne bør gøre en særlig indsats for, at fodbolden kommer alle til gode.

Kommissionen foreslår,

- at DBU skaber alliancer med de store indvandrerforeninger og ad denne vej kommer i dialog med forældrene.
- at Get2Fodboldskoler gøres mere attraktive for piger med anden etnisk baggrund.
- at der uddeles såkaldte "fritidspas", hvor piger med en anden etnisk baggrund får betalt kontingent i en fodboldklub.
- at DBU udarbejder en ambitiøs strategi for at sikre mangfoldighed i klubberne, fordi det skaber en større talentmasse og samtidig bidrager til integration, ligestilling og sundhed
- at DBU bruger store begivenheder som Euro 2020 i København til at sætte fokus på, at fodbolden også kan komme de udsatte til gode, f.eks. i samarbejde med Ombold.

Ambition: Inden for fem år har DBU udrullet et målrettet fodboldkoncept (fx Get2Fodboldskoler) for piger med en anden etnisk baggrund.

Løsning #9: Tal lige om begge køn

Ord betyder noget. Det skal kommunikeres tydeligt, at fodbolden også er for piger og kvinder. De skal ikke spille på drengenes og herrernes præmisser, og intet landshold er pr. definition vigtigere end

andre. Sådan er det ikke i dag, hvor selv DBU har været forfalden til at italesætte Herre- og Kvindelandsholdet som henholdsvis landsholdet og Kvindelandsholdet. Signalværdien er stor, og DBU bør gå forrest både politisk og administrativt for at sikre den rette italesættelse og en nødvendig kulturforandring.

Men navneforandringen er kun én del af den nødvendige kulturforandring henimod en sport for begge køn. Der bør udarbejdes en decideret visionsplan for kulturforandringen.

Kommissionen foreslår,

- at DBU udarbejder en visionsplan med konkrete handlepunkter for, hvordan DBU vil ændre kulturen.

Ambition: Inden for 2 år har DBU udarbejdet en målrettet strategi for arbejdet med at ændre kulturen.

Løsning #10: Kvindekommissionen bliver på banen som vagthund for dansk pige- og kvindefodbold

Med de 10 løsninger har Kvindekommissionen afsluttet sit arbejde. Men med denne rapport er kampen først fløjtet i gang. Skal målene indfries, kræver det et langt sejt træk over mange år. Kvindekommissionen bliver derfor på banen. Hvert år vil Kvindekommissionen bede DBU om at gøre status på arbejdet - med afsæt i et barometer, som DBU udvikler.

Barometeret skal tage udgangspunkt i de tre overordnede målsætninger og skal anvendes, når Kvindekommissionen årligt følger op på rapportens løsningsforslag. DBU vil årligt forestå sekretariatsbetjening og udarbejdelse af barometeret. Barometeret vil ligeledes blive offentliggjort som en del af Fodboldens Kongres (som afholdes hvert andet år) og i forbindelse med et arrangement i de mellemtiliggende år samt inkluderes i DBU's årsrapport.

Ambition: Kvindekommissionen følger årligt op på DBU's arbejde for at styrke og fremme pige- og kvindefodbold.

n 21. maj 2016
tusinde 00/100

Dkk 25.000,-

ia Hjørring
KvindePokalen 2016

KVINDEPOKALEN

7

OK

8
FORTUNA

Lytzen

LYST
FRINGS

KVINDE
CUP
HJØRRING

Kommissionens arbejde

Kommissionen har afholdt tre fysiske møder:

1. møde: 6. januar 2017 i DBU, Brøndby
2. møde: 6. juni 2017 i Brøndby IF's klubhus, Brøndby
(inkl. drøftelse med landsholdsspillere)
3. møde: 8. januar 2018 i Hellerup Idrætsklubs klubhus, Hellerup
(inkl. drøftelse med landsholdsspillere)

Ved DBU's repræsentantskabsmøde den 3.-4. marts 2017 i Korsør blev der endvidere afholdt en temaseance om Kvindekommissionens samt Repræsentantskabets holdninger og ønsker om fremme af pige- og kvindefodbolden i Danmark.

En dedikeret Facebook-side *Flere piger og kvinder i fodbold*¹ har desuden fungeret som en åben platform, hvor Kvindekommissionens medlemmer, repræsentantskabsmedlemmer samt øvrige interesserede er kommet med forslag og ideer til fremtidens arbejde for pige- og kvindefodbolden.

I juli 2017 overværede Kvindekommissionen Kvindelandsholdets EM-kamp mod Holland i Rotterdam og diskuterede i den forbindelse kvindefodboldens fremtid med Nadine Kessler, tidligere tysk landsholdsspiller, Ballon d'Or-vinder og i dag Head of Woman's Football i UEFA, Katie Brazier, Head of Women's Leagues and Competitions i det engelske fodboldforbund og Polly Fildes fra UEFA's Women's Football Development. De gav alle tre væsentlige bidrag til, hvordan kvindefodbolden internationalt set har udviklet sig. Flere af Kvindekommissionens medlemmer overværede også EM-finalen.

¹ <https://www.facebook.com/groups/kvindekommission/>

Pige- og kvindefodbold igennem tiderne

Pige- og kvindefodbolden i Danmark har udviklet sig betydeligt over de seneste 40 år. Men en lang række forhold i DBU har betydet, at udviklingen ikke er gået stærkere, og at vi ikke er i nærheden af at udnytte det fulde potentiale for sporten. Det gælder både for elitefodbold og breddefodbold. Hvis vi ikke gør noget snart, mister dansk fodbold den gyldne mulighed, der er i dag for at flytte pige- og kvindefodbolden helt op på øverste internationale hylde.

Pige- og kvindefodbolden - et tilbageblik

Kvindefodbolden er ikke helt så "ung", som de fleste tror. Internationalt kan der findes eksempler på, at kvinder spillede fodbold tilbage i 1790'ernes Skotland. De første dokumenterede kampe mellem kvinder blev spillet i 1892.

Helt tilbage i 1887 findes der dokumentation for, at piger spillede fodbold i skolerne, og i 1902 omtales "Københavns kvindelige Boldklub", hvor medlemmerne blev tilbudt at træne kl. 6.00 om morgenen, under forudsætning af, at de sørgede for at "udsætte kvindelige vagtposter til at holde eventuelle mandfolk på afstand".

I Danmark var det først i 1959, da modebladet Femina både stiftede en klub og oprettede en turnering, at kvindefodbolden for første gang fik en snert af omtale og begyndende udbredelse. Dengang var kvindefodbolden organiseret i Dansk Kvinde Fodbold Union. I starten af 70'erne blev kvinderne orga-

niseret i DBU. Danmark spillede sin første officielle kvindelandskamp i 1974. Inden da blev der spillet et antal uofficielle landskampe, og Danmark vandt det uofficielle verdensmesterskab i både 1970 og 1971 med et forstærket Femina-hold.

I 2015 blev Lone Smidt Nielsen valgt af DBU som århundredets kvindelige fodboldspiller, og i 2017 blev de to første kvinder indlemmet i dansk fodbolds Hall of Fame: Lone Smidt Nielsen og Susanne Augustesen. I november 2017 blev den danske landsholdsangriber Pernille Harder af det internationale fodboldmedie Goal kåret til verdens bedste kvindelige fodboldspiller.

Pige- og kvindefodbolden i dag

I Danmark er der i dag 62.280 pige- og kvindespiller fordelt på i alt 1.647 klubber (se bilag 2, tabel 1 og 2 for det økonomiske aspekt af pige- og kvindefodbold).

Det danske kvindelandshold er pr. december 2017 nummer 12 på FIFA's verdensrangliste (nr. 6 i Europa). Bedste resultat i nyere tid er sølvmedaljen ved EM i Holland i 2017. Ti ud af de nuværende 18 A-landsholdsspillere er på kontrakter i klubber i England, Sverige, Tyskland, Spanien og USA, mens de øvrige primært kommer fra de danske 3F Liga-klubber Brøndby IF og Fortuna Hjørring.

Danmark har i de senere år haft to hold med i UEFA Women's Champions League. Både Brøndby IF og

Fortuna Hjørring er gennem årene kommet langt i turneringen, hvor seneste topresultat er Brøndbys semifinalerampe mod FCC Frankfurt i 2015. Bedste historiske resultat i denne turnering har Fortuna Hjørring, som tilbage i 2003 tabte finalen til svenske Umeå.

På ungdomslandsholdssiden deltager U17- og U19 årgangene løbende i UEFA's mesterskabsturneringer, mens U16- og U23-landsholdene udelukkende spiller venskabskampe. Både U17- og U19-landsholdene har præsteret fint gennem flere år ved løbende at kvalificere sig til EM Elite Rounds og et antal endelige EM-slutrunder. Senest opnåede U17-landsholdet en topplacering ved EM i 2012, hvor det blev til bronze.

Landsholdenes chefrænere består af Kvinde-landsholdets nyudnævnte landstræner Lars Søndergaard, Søren Randa-Boldt (U19), Kristian Mørch Rasmussen (U17) og Frank Johnsen (U16). Derudover har DBU ansat Lene Terp som talentudviklingschef for pige- og kvindefodbolden.

DBU's talent setup har siden 2008 bestået af seks geografisk fordelte U14-talentcentre og to U15-talentcentre i henholdsvis Øst- og Vestdanmark. I alt cirka 250 talentfulde piger deltager løbende i aktiviteter på disse centre.

DBU's eliterækker omfatter otte hold i 3F Ligaen, 16 hold i 1. division og 13 hold i U18 DM. 3F Ligaen og U18 DM-rækken er licenserede turneringer, idet holdene skal opfylde en række både sportslige og ikke-sportslige krav for at kunne deltage. To hold i 3F Ligaen, Fortuna Hjørring og Brøndby IF, har samlet ca. 50 af deres spillere på kontrakter, mens

den overvejende del af øvrige holds spillere spiller på amatør-lignende vilkår.

Endelig skal DBU's Kvinde-Landspokalturnering nævnes, som har været spillet siden 1993, og hvor der i 2016/17 var tilmeldt 47 bredde- og 24 elitehold, der kæmpede sig frem mod finalen. Vinderen får kr. 25.000, og der er fra 2017/18 indført kr. 5.000 til det bedste seriehold. Til sammenligning får vinderen af herrernes pokalturnering kr. 500.000, tabende finalist kr. 200.000 og bedste seriehold kr. 100.000.

På eliteniveau følger DBU i dag den såkaldte "2016-2020"-plan, og der er blevet vedtaget en ny pigetalentstrategi. Den overordnede hensigtserklæring i "2016-2020"-planen er, at "*Landsholdenes mål er klubbernes mål, og klubbernes mål er landsholdenes mål*" i en erkendelse af, at dansk kvindefodbold kun opnår store sportslige og kommercielle resultater gennem et yderst tæt samarbejde mellem landshold og klubber med spillerne i centrum.

Udover en videreudvikling af licens vil der i "2016-2020"-perioden blive gennemført en række delprojekter, som skal finjustere resultater opnået siden 2012, f.eks.:

- Årligt stormøde for eliteklubberne
- Videreudvikling af elitemiljøerne
- Kvinder på lederposter (Q-lederhold opstartet i 2016)
- Videreuddannelse af elitetrænere til kvinde-eliteholdene, herunder kvindelige trænere
- Begyndende fokusering på 1. division

Bilag

Bilag 1: Nøgletal for medieomtale mv. af Kvindelandsholdet

Efter EM-slutrunden i sommers kan følgende tal fremhæves for at vise den store interesse, som herskede. Nøgletallene for den mediemæssige opmærksomhed under EM-slutrunden er som følger:

Tal	Info
7.606	Medieomtaler af Kvindelandsholdet
1.236 mio.	Læsere og lyttere
214 mio.	Estimeret annonceværdi
107 mio.	Samlet reach på sociale medier
66%	Positiv omtale. Blot 3% negativ. Resten neutral.*

*Tal fra Infomedias analyse, august 2017

Ser man på DBU's forskellige sociale medie platforme, kan følgende fremhæves:

DBU på Twitter @dbufodbold:

	Efter EM	Udvikling total
Følgere	24.027	3.737 ▲
Omtaler	2.694	2.694 ▲
Profilbesøg	36.100	183,5% ▲

DBU på Facebook @Kvindelandsholdet:

	Efter EM	Udvikling total
Følgere	50.361	16.094 ▲
Reach	4,3 mio. (samlet under EM)	300% ▲
Sidevisninger	35.465 (samlet under EM)	600% ▲

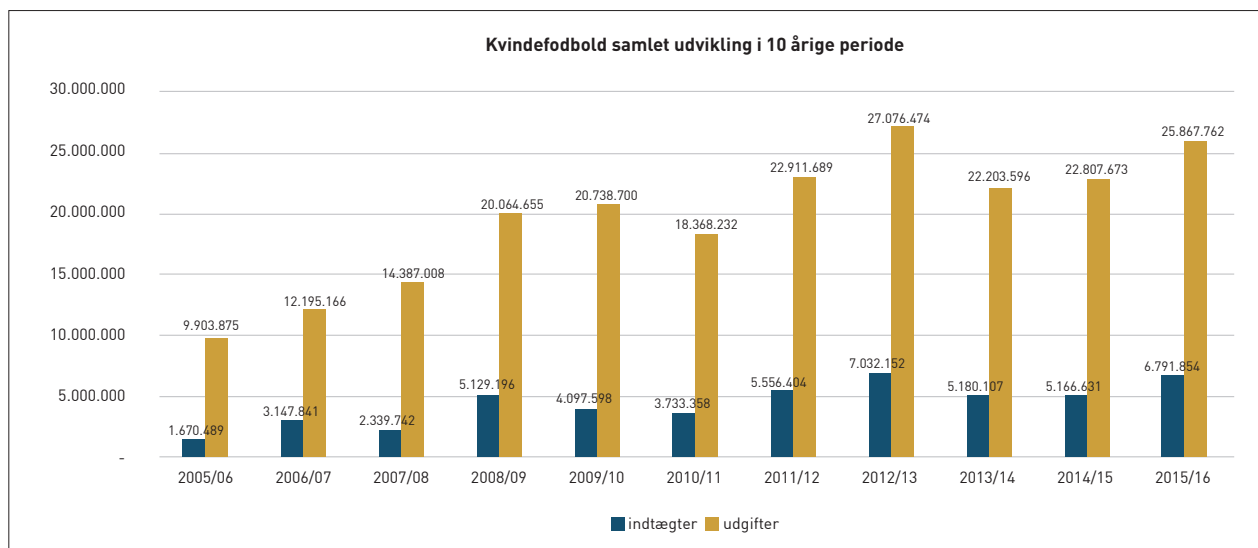
DBU på Instagram @Kvindelandsholdet:

	Efter EM	Udvikling total
Følgere	19.900	12.400 ▲
Reach	1,9 mio. (samlet under EM)	200% ▲

Bilag 2: Økonomi bag pige- og kvindefodbolden i DBU

Tabel 1

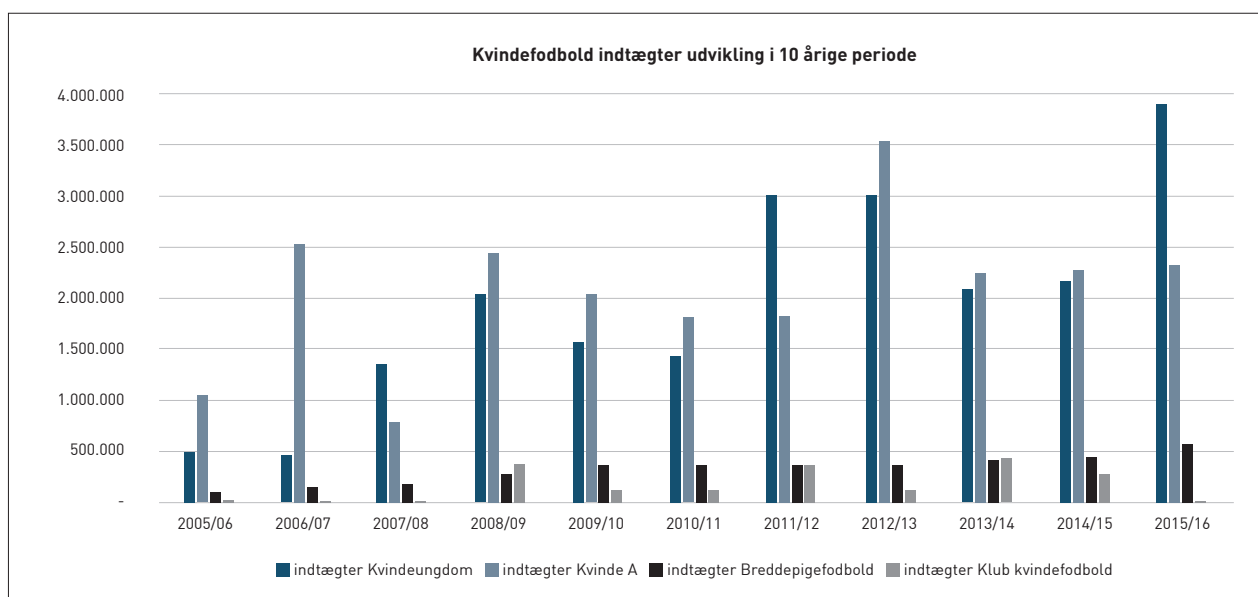
Ser man på det økonomiske aspekt af pige- og kvindefodbolden i dag, fordeler DBU's indtægter og udgifter sig som følgende:

Her ses det, at DBU i 2015/2016 havde udgifter for ca. 25 mio. kr. og indtægter for ca. 6 mio. kr. fra den samlede kvindefodbold i Danmark.

Tabel 2

Ser man derefter på fordelingen af de indtægter, som DBU får på pige- og kvinde fodbolden, fordeler den sig således:

Oversigten viser, at størstedelen af DBU's indtægter fordeles blandt Kvinde Ungdom og Kvinde-A, hvorimod indtægterne fra breddefodbolden på pigesiden og fra klubberne er noget mindre.

Bilag 3: THE FA'S STRATEGY FOR WOMEN'S & GIRL'S FOOTBALL 2017-2020

THE FA'S STRATEGY FOR WOMEN'S & GIRL'S FOOTBALL 2017-2020					
STRATEGIC PRIORITIES	TO ACHIEVE EACH OF THE PRIORITIES, WE WILL				
Build a sustainable and successful high-performance system	Appoint a Head of Performance	Create a well-rounded 'England experience'	Develop a 'winning edge' at the game's level	Review the competition pyramid and define the role and purpose of each level	Develop strong partnerships with FA WSL 1 & 2 clubs
Build a worldclass talent pipeline	Ensure every talented player in England has access to the talent pathway, and the opportunity to develop within it	Ensure every talented player in England has access to the talent pathway, and the opportunity to develop within it	Establish a comprehensive competition structure to support player development create 10 FA Women's High-Performance Centres to support player and coach development		
Increase the number and diversity of women coaching, refereeing and administering the sport at all levels	Develop our coach development structure	Develop our refereeing structure	Encourage more women from all backgrounds to administer or serve as board members		
Develop participation opportunities and infrastructure	Develop localized inclusive women's football strategies	Create a national network of programmes for girls to take up and continue to play football	Launch an introductory programme for voluntary organisations and create startup clubs in areas of deprivation	Create new programmes for primary and secondary schools	Invest in Further and Higher Education
Change perceptions and social barriers to participation and following	Create an engaging brand proposition and narrative to attract diverse young girls to football	Coordinate messaging and promotions across partners and stakeholders	Use diverse influencers and advocates to change perceptions	Make the women's game affordable and accessible for families	
Increase profile of the England team and players	Build the Lioness brand into one of the iconic national team brands	Improve engagement with elite players and build relationships	Engage and encourage commercial partners and broadcasters to activate the women's game	Develop an engaging and interactive Lionesses' Supporters Programme	Ensure we tap into the experience and profile of England players
Signpost opportunities to participate, watch or follow	Development a clear seasonlong narrative for the women's game	Deliver relevant content at relevant times on relevant platforms for target audiences	Create exciting, affordable, accessible, quality, familyfriendly football experiences		
Improve the commercial prospects in women's football	Create a dedicated womens' commercial programme, with separation of men's and women's international rights	Create innovative broadcast and event propositions			

Bilag 4: Mål & Strategier 2013-2017 for svensk fodbold² :

- Strengthen our position as an important player in the efforts to create an integrated Sweden
- Strengthen our position as an important player in the society on the basis of our mission statement
- Achieve increased representation in the process for strategic decisions made concerning international football
- Organise several international football events
- Increase the number of people participating in the sport
- Increase the number of volunteers who are actively working as leaders
- Encourage more players to play longer
- Facilitate more well-trained leaders
- Sweden's women's national football team will win medals in international competitions
- The men's national team, U21 team and national futsalteam will qualify for the European Championship and the World Cup
- Help the national youth team focus on qualification for tournament finals as a way of training towards future successes
- At least one Swedish women's team will reach the finals of the Women's UEFA Cup every season
- At least one men's team will reach the group stage of the European club competitions every season

²Den nye strategiperiode, som overtager for denne strategi der løber fra 2013 til 2017, bliver først offentliggjort til sommer 2018, og kan derfor ikke fremgå af denne rapport.

Bilag 5: FIFA's 10 nøgleprincipper for udvikling af pige- og kvindefodbolden

CASE:

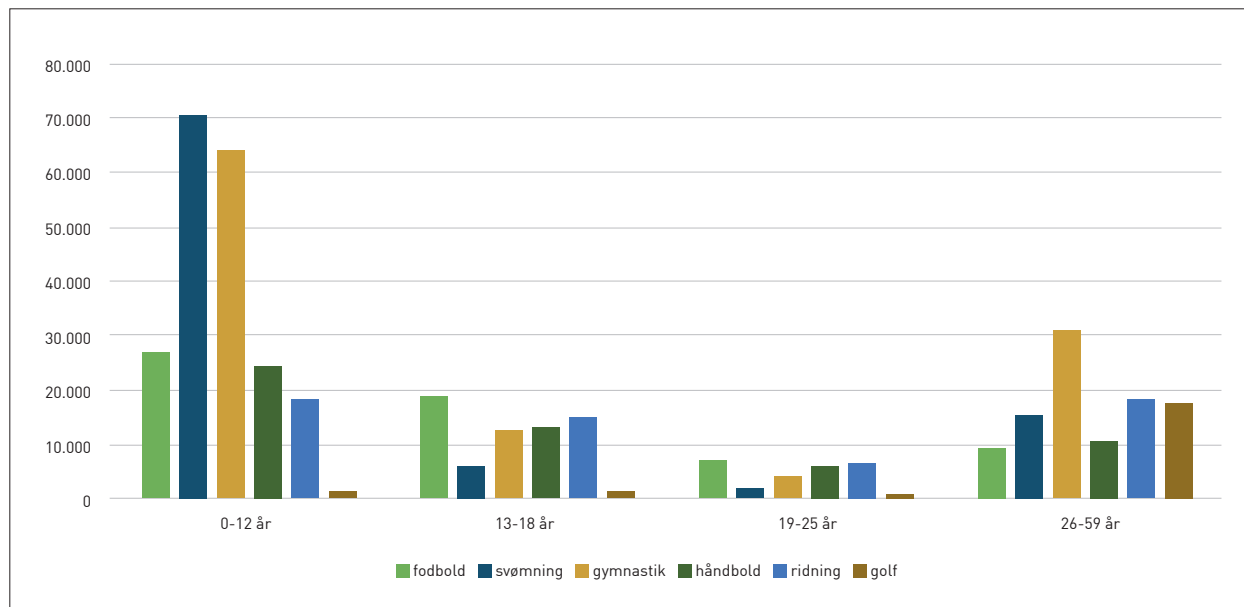
FIFA har udarbejdet 10 nøgleprincipper for udviklingen af pige- og kvindefodbolden:

1. Women's football represents an enormous **growth opportunity** for football. Each Member Association should have a **women's football plan** to develop the game.
2. Making football **equally accessible** to girls as it is to boys (including in clubs, schools and colleges) should be a major focus in the work of every one of FIFA's Member Associations.
3. At the **elite** level, women's football should continue to be developed technically and commercially, through the stable development of commercial structures, regulatory arrangements, and offfield support, in order to build towards **sustainable professionalised competitions**.
4. At all levels, women's football must be better **marketed and promoted** to grow participation, build the audience and target potential partners.
5. Women's football is at a different development stage to men's football, and differs in other important respects on and off the field - hence it requires special focus and expertise to thrive. Therefore, **expertise in women's football** is a valuable and unique skill set. Such experts should be involved in **all key decisions** about the women's game.
6. **Former players and referees** are particularly important to women's football development, because they have lived through the challenges, and have commitment and accumulated expertise. They should be targeted for **development, leadership and management** opportunities.
7. **Female coaches** are especially important as visible leaders and role models on and around the field of play (especially explayers), and should also be targeted for **development opportunities and mentoring**. Their experience and commitment will help raise standards and retain high-level skills in the game.
8. Football, and especially women's football, will benefit from the involvement of **women on governing bodies and in management**. In principle, each Member Association should have women involved at all decisionmaking levels, including the Executive Committee.
9. Because men's football is already well-established, women's football needs to be **"incubated"** within football's governing bodies via appropriate **organisational structures** which provide the necessary focus to realise its potential.
10. Football is a powerful means of enabling women to fulfil their potential both in **sport**, and in **society**. No woman should be subject to discrimination, abuse or disadvantage because of her gender. Football will be a leader in carrying this message to the world.

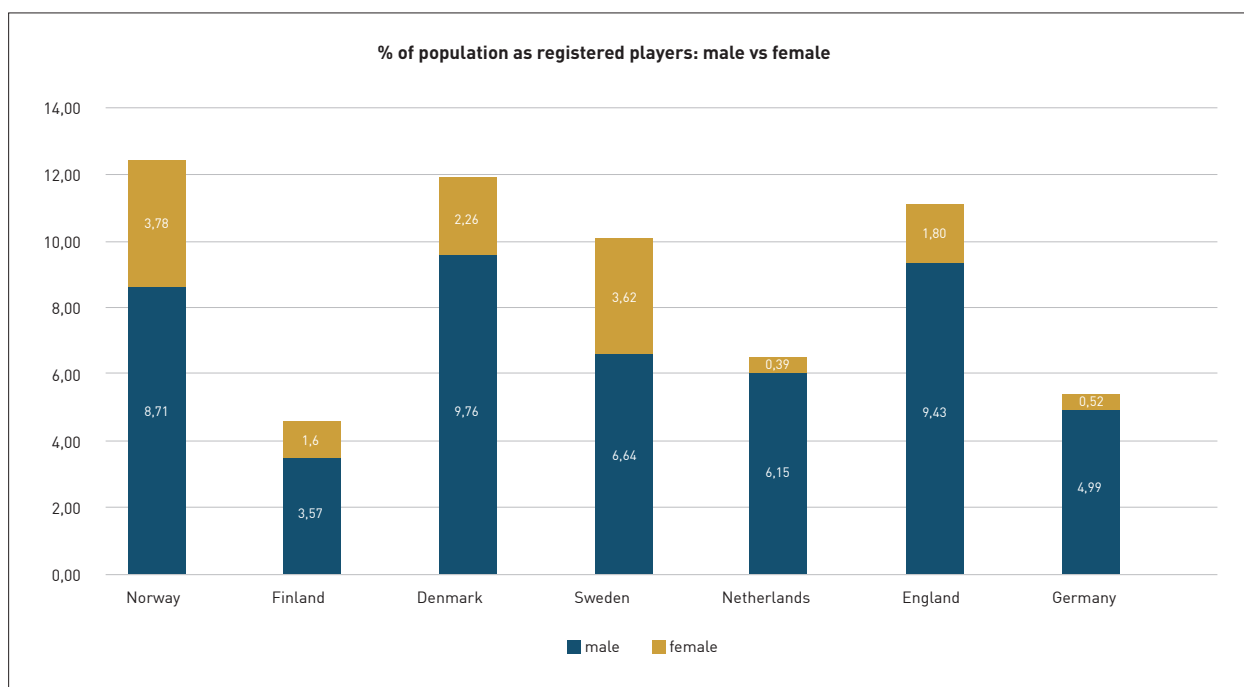
Bilag 6: Medlemstal

Tabel 1

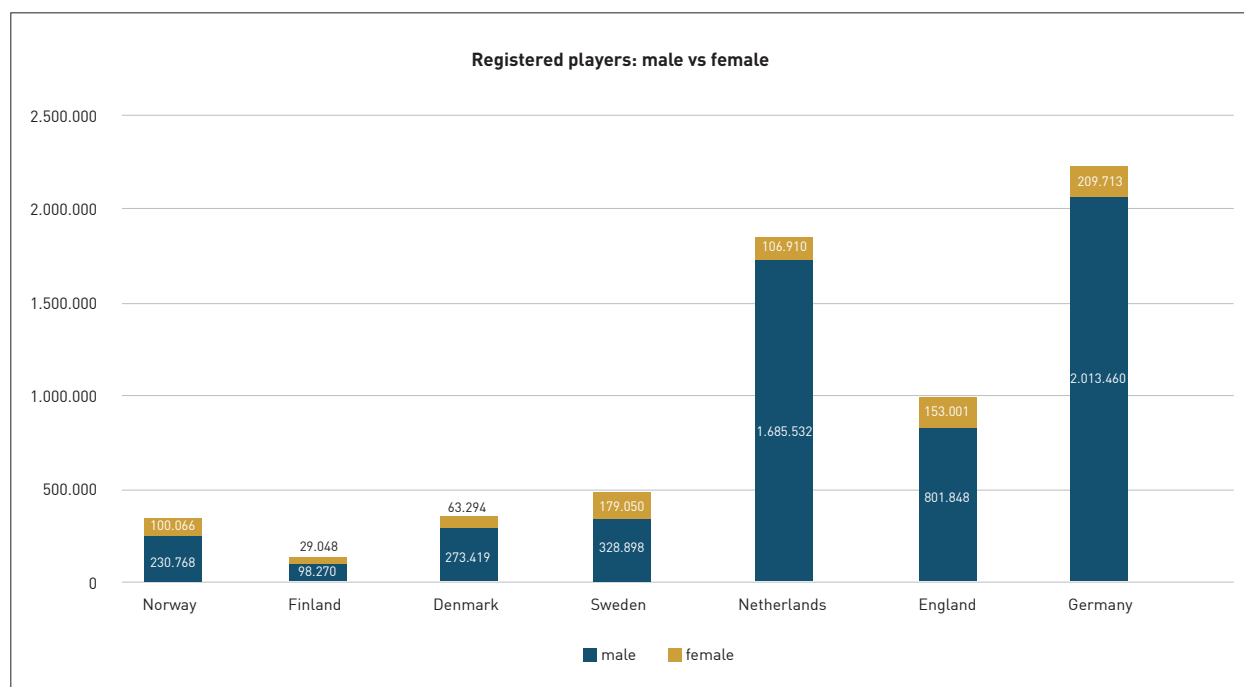
Medlemstal på de seks mest populære idrætsgrene i Danmark

Bilag 7: Medlemstal – europæiske lande

Bilag 8: Medlemstal – europæiske lande

Bilag 9: Best practice fra England

Kvindefodbold for etniske minoriteter

Målsætning:

- At opdrive midler til at få flere kvinder fra etniske minoritetsgrupper til at spille fodbold

Indhold:

- Kriterierne for ansøgning af fondsmidlerne var blandt andet bæredygtighed og arbejde med partnerskaber
- Det engelske fodboldforbund havde en ansøgningsproces på to måneder, og fik i den periode ansøgninger fra 28 projekter om midler mere end tre gange over fodens størrelse
- 11 lokale projekter samt 1 nationalturnering modtog penge fra fonden
- I alt involverede projekterne 1026 spillere og 93 frivillige fra 18 forskellige etniciteter

Resultater:

- Den åbne ansøgningsproces betød, at mange nye lokale grupper fik midler til deres projekter, hvor af mange opretholdes af det engelske forbund den dag i dag

Kilde: https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/OfficialDocument/uefaorg/WFprogramme/02/41/42/32/2414232_DOWNLOAD.pdf

Bilag 10: DBU's måltal for pige- og kvindefodbolden

Tabel 1

Måltallene er opsat i samme alderskategorier, som DIF måler på årligt, da det er medlemstallene fra DIF, der benyttes i målstyringsprocessen.

MÅLTAL

	Medlemstal 2015	Måltal 2025
0-12 år	27.487	60.000
13-18 år	19.559	37.000
19-25 år	6.880	10.000
26-50 år	9.092	25.000
+ 60 år	276	3.000
Antal kvindelige spillere i alt	63.234	135.000

Tabel 2

Nedenfor følger delmål og mål for medlemstallet i de forskellige aldersgrupper:

DELMÅL

	2015	2017	2019	2021	2023	2025
Piger 0-12 år	27.487	32.000	38.000	44.500	52.000	60.000
Piger 13-18 år	19.559	22.500	26.000	29.500	33.000	37.000
Kvinder 19-25 år	6.880	7.600	8.200	8.800	9.400	10.000
Kvinder 26-50 år	9.092	12.000	15.000	19.000	22.000	25.000
Kvinder + 60 år	276	400	800	1.200	2.000	3.000

Tabel 3

Data for pige- og kvindefodbolden i Danmark

	Piger/kvinder	Drenge/mænd
Registrerede medlemmer	62.280	269.851
Hold (til og med 18 år)	3.796	11.157
Hold (over 18 år)	2.170	9.383
Dommere (aktive)	80	3.485
Dommere (min. 1 kamp siden 01.08.16)	58	2.908
Klubformænd*	10%	90%
Træner/ass. trænere (i alt)*	651	10.501
Pro-trænerlicens	2	133
A-trænerlicens	18	590
B-trænerlicens	41	1.147
C-trænerlicens	36	31

*Tallene er bekræftet med en vis usikkerhed, da de beror på klubbens frivillige indberetninger

Tabel 4

En måling i aldersintervaller, hvor der vil være bevægelser i målgruppen, er ofte nemmere at vurdere, når befolkningstallet tages med i beregningerne. Nedenstående er DBU's måltal set i forhold til befolkningsfremskrivningen fra Danmarks Statistik, således at tallene er omsat til, hvor stor en del af den kvindelige befolkning i de forskellige aldersgrupper, der er medlemmer af en fodboldklub.

